

Definicje

Feminizm

W zasadzie nie istnieją „ruch kobiet” ani „feminizm” jako takie. Te określenia zawierają w sobie raczej ogromną różnorodność, bardzo zróżnicowaną pod względem tematyki, celów i strategii dziedzinę. Zawierają się w niej, obok stymulującego produktywność wzajemnego uzupełniania, także intensywne napięcia, a nawet gwałtowne wewnętrzne spory.

Nancy Cott proponuje trzyczęściową „definicję roboczą”(cyt. za: Lønna, Elisabeth (2004): *Waves in the History of Feminism*, za: Christensen, Hilda/ Halsaa, Beatrice/ Saarinen, Aino (wyd.): *Crossing Borders. Re-Mapping Women's Movement at the Turn of the 21st century*, Odense, str. 41-58), która zawiera, co następuje:

- „Po pierwsze, feminizm oznacza opór przeciwko hierarchii płciowej, w której jedna płeć dominuje, a druga jest jej podległa.
- Po drugie, feminizm przedstawia opinię, że rola kobiety jest skonstruowana społecznie, a więc narzucona przez społeczeństwo – a nie nadana przez Boga czy naturę.
- Po trzecie, feminizm oznacza zrozumienie, co wyróżnia kobiety jako grupę społeczną, oraz implikuje identyfikację do pewnego stopnia z grupą zwaną „kobietami”.

Na podstawie tej „definicji roboczej” można wyróżnić centralne czynniki charakteryzujące ten ruch, takie jak walka z dyskryminacją pod względem płci, a także opór przeciwko tradycyjnym rolom płciowym. Jednocześnie uwidacznia się walka działaczek tego ruchu, połączona z głównym pytaniem, kim właściwie są te osoby, które identyfikują się z grupą kobiet i dlaczego ta identyfikacja przebiegać może tylko „do pewnego stopnia”.

Polityka kobieca/równouprawnienia

Celem zinstytucjonalizowanej polityki kobiecej jest przeforsowanie równego udziału kobiet w społeczeństwie. Pojęcia polityka kobieca i równouprawnienia z reguły używane są jako synonimy. Polityka równouprawnienia obejmuje wszystkie polityczne strategie, działania, programy itp., które służą osiągnięciu realnych równych praw mężczyzn i kobiet.

Wspieranie kobiet

Wspieranie kobiet to rozwijanie i proponowanie szczególnych działań wspierających ukierunkowanych pod kątem kobiet. Pojęcie wspierania kobiet jest od kilku lat krytykowane przez środowisko feministek z tego powodu, jakoby sugerowało, że kobiety są w jakiś sposób niepełnowartościowe i należy pokonać czy usunąć te braki. Miałoby to implikować przykładaną do nich „męską” miarę. Specjalne działania mające na celu wspieranie kobiet okazują się ze względu na istniejące strukturalne upośledzenie sensowne. Należą do nich m.in. zwiększanie udziału procentowego kobiet, wzmacnianie kompetencji i siły przebicia przez kształcenie dodatkowe i ustawiczne, itd.

Materiały > Gender mainstreaming > Definicje

Przede wszystkim współpraca w dziedzinie polityki rozwojowej, w obrębie której wspierane są zorientowane specyficznym na zagadnienia kobiece projekty, inicjatywy i organizacje kobiece, charakteryzuje się długoletnią tradycją zarówno w zakresie autonomicznych jak i zintegrowanych założeń z zakresu wspierania kobiet. Narzędzia wspierania kobiet mogą być w organizacji stosowane zarówno zewnątrz jak i od wewnątrz. Wewnętrzne wspieranie kobiet odbywa się w ramach polityki personalnej, zewnętrzne zajmuje się wspieraniem kobiet w dziedzinach życia politycznego.

Demokracja płciowa

Demokracja płciowa jest dla Fundacji im Heinricha Bölla główną wytyczną w dziedzinie polityki, a jednocześnie wizją społeczną i zasadą organizacyjną. Demokracja płciowa zakłada istnienie wolnej od zależności i dominacji relacji między płciami. Celem jest zbudowanie demokratycznego społeczeństwa. Oznacza to reprezentowanie obywaterek i obywateli przy i uwzględnieniu różnych warunków wyjściowych i potrzeb w całej ich różnorodności.

Demokratyczne relacje zostają osiągnięte wtedy, gdy możliwe są równouprawnione działania kobiet i mężczyzn na wszystkich poziomach, społecznej, politycznej, ekonomicznej i kulturalnej. Demokracja płciowa implikuje identyczną partycypację kobiet i mężczyzn w życiu politycznym, publicznym i gospodarczym, poszerzenie i zapewnienie sprawiedliwego podziału społecznej pracy i jej sprawiedliwej oceny między kobietami a mężczyznami, a także likwidowanie i zapobieganie tworzeniu się autorytarnych i wrogich struktur w relacjach między płciami.

Gender diversity

Gender diversity oznacza nakładanie się dziedzin, a zatem to, że kategoria „płeć” łączy się z innymi istotnymi z punktu widzenia społeczno – politycznego kategoriami różnicującymi (jak np. wiek, pochodzenie etniczne, orientacja seksualna, religia, sprawność fizyczna, pochodzenie ze Wschodu lub Zachodu, klasa wzgl. warstwa lub poziom społeczny). Badania empiryczne dotyczące współgrania różnych kategorii znajdują się niestety, jeśli chodzi o niemieckojęzyczne badania kwestii kobiecej/płciowej, ciągle w powijakach.

Gender mainstreaming

Gender mainstreaming to określenie strategii politycznopłciowej stworzonej przez Unię Europejską w celu urzeczywistnienia założeń równouprawnienia i równych szans kobiet i mężczyzn. Gender mainstreaming dotyczy (re)organizacji, ulepszania, rozwijania i oceny procesów decyzyjnych na wszystkich szczeblach życia politycznego, a także we wszystkich dziedzinach pracy danej organizacji. Oznacza uznanie płci za równoprawną kategorię w obrębie struktur społecznych i systematyczne uwzględnianie jej już na wstępie we wszystkich politycznych koncepcjach i działaniach, oraz uczynienie tego równouprawnienia mężczyzn i kobiet korzystnym. Gender mainstreaming jest pomyślane jako strategia podwój, to znaczy, że obok działań, które dotyczą obu płci, istnieją w jego obrębie także instrumenty wspierania wyłącznie kobiet. W ramach gender mainstreaming i innych strategii równouprawnienia w odniesieniu do płci korzysta się z gender jako kategorii analitycznej i tym samym traktuje się je jako kategorię strukturyzującą. Główny punkt skupienia skierowany jest na kształtowanie relacji płci, ich warunki ramowe, a także zmianę istniejących specyficznopłciowych struktur władzy.

Polityka męska

Polityka męska to określenie, którego zaangażowani politycznopłciowo mężczyźni używają w ostatnich latach w debatach publicznych jako przeciwwagi i uzupełnienia dla pojęcia polityki kobiecej. Pod pojęciem tym kryją się działania polityczne, skupiające się na „męskim punkcie widzenia”. Chodzi o męskie role społeczne i ich wizerunek, oraz wpływ tego na politykę i społeczne relacje płci, o wizje „innego życia”, które umożliwiłoby mężczyznom życie poza ramami tradycyjnych ról płciowych (np. aktywne ojcostwo i równouprawnione partnerskie związki). Z pojęciem tym wiąże się wyobrażenie, które za niezbędne uważa demokratyczną politykę płci, punktów widzenia polityki kobiecej i męskiej, typowych sposobów postrzegania.